

20.08.2024

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2023/989
Toplantı Tarihi/Sayısı : 8.5.2024/229
Karar Numarası : 2024/481
Başvuran : H. O. A.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
(Türkiye Boks Federasyonu Başkanlığı)
Muhatap Adres : Beştepe Mah. Alparslan Türkeş Cad. No:41 Yenimahalle/ANKARA

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın otuz beş (35) yaşını doldurmuş olması nedeniyle boks hakemi olamamasının yaş temelinde ayrımcılığa neden olduğu iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. 13/6/1998 tarihli ve 23371 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Boks Hakem Yönetmeliği’nin “*Hakem Olabilme Şartları*” başlıklı 26’ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde “*18 yaşından küçük, 35 yaşından büyük olmamak, (Spor eğitimi yapan yüksekokulların öğrencisi veya mezunlarında başlangıç yaş sınırı aranmaz)*” düzenlemesinin yer aldığını, bu düzenleme nedeniyle aday boks hakemliği kurslarında 35 yaş üst sınırının bulunduğunu ve kurslara katılmadığını,

b. Konuyla ilgili Türkiye Boks Federasyonunun resmi internet sitesinde paylaşılan kurumsal iletişim adresine 20/5/2019, 5/7/2021 ve 17/5/2023 tarihlerinde dilekçeler gönderdiğini, ilk dilekçesinde 26-27 Nisan 2019 tarihlerinde Ankara ve Erzincan’da düzenlenecek boks aday hakem kursları için yapılan duyuruda listelenen 18 yaşından küçük ve 35 yaşından büyük olmamak şartı yüzünden söz konusu kurslara katılmadığını, müsabık olarak maçlara katılma yaşı 40 iken hakem olmak için kursa katılma yaşının 35 ile sınırlandırılmasının hangi gerekçeye dayandığını öğrenmek istediğini, 20 yıldır boks sporuyla amatör olarak ilgilendiğini, 2007-2008 yılları arasında lisanslı sporcu olarak iki maça çıktığını, Türkiye’de boks hakemi olarak yeterince tecrübe edindikten sonra ileride uluslararası amatör müsabakalarda da hakemlik yapmak istediğini belirttiğini,

c. İkinci dilekçesinde 2-4 Temmuz 2021 tarihlerinde Antalya’da yapılacak olan boks aday hakemliği kursu duyurusunda yer alan 18 yaşından küçük ve 35 yaşından büyük olmamak şartı yüzünden kursa başvurmadığını, söz konusu yaş şartı uygulamasının hakkaniyet ilkesiyle bağdaşmadığını, 2019

yılında yaptığı benzer başvurusuna herhangi bir cevap alamadığını,

ç. Üçüncü dilekçesinde ise Boks Hakem Yönetmeliği'nde öngörülen 18 yaşından küçük 35 yaşından büyük olmama şartı yüzünden boks hakemliği kursuna katılamadığını, 2019 ve 2021 yıllarında gönderdiği dilekçelerine cevap alamadığını, 35 yaş sınırının hakemlik mesleğine giriş için bir üst yaş uygulaması olmasının herhangi bir orantılılık veya gereklilik ihtiyacından doğmadığını, bu nedenle üst yaş sınırının 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 3'üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca yaş temelinde ayrımcılık teşkil ettiğini,

d. Konuya ilişkin Türkiye Boks Federasyonu tarafından kendisine “*mezkr Yönetmelik'te yer alan ilgili maddenin, Federasyonun Eğitim ve Hukuk Kurullarınca alınan karar neticesinde belirlendiği, alınan bu ve bunun gibi tüm kararların Yönetmelik'e girmeden önce Gençlik ve Spor Bakanlığının Hukuk Kuruluna iletilip Kurulca değerlendirilerek karara varıldığı, kararların kişiye özel değiştirilemeyeceği, Yönetmelik'in 13/6/1998 tarih ve 23371 sayılı Resmî Gazete ile yürürlüğe girdiği*” şeklinde cevap verildiğini,

e. Bu uygulamanın kişiye özel değiştirilemeyeceği belirtilse de Yönetmelik değişiklik talebinin bireysel değil benzer durumdaki tüm bireylerin karşılaştığı ayrımcılığın ortadan kaldırılmasına yönelik olduğunu, sporculara boks lisansı almak için öngörülen azami yaş sınırı 40 iken hakemlik için öngörülen 35 yaş sınırının herhangi bir anlam ve gerekçesinin bulunmadığını, Federasyonun gerekli düzenlemeleri yapmayarak yaş temelinde ayrımcılık yasağını ihlal ettiğini iddia etmektedir.

3. Muhatap Türkiye Boks Federasyonundan alınan yazılı görüşte özetle:

a. Ayrımcı bir tutum ve davranışta bulunmadığı, dövüş sporlarından biri olan boksta geniş kapsamlı düşünülerek Hakemlik Talimatının hazırlandığı,

b. Hakemin birinci görevinin müsabakalarda sporcunun sağlığını ve fiziki yapısını korumak olduğu, bu çerçevede hakem olabilmenin şartlarının oluşturulduğu, kamu kurumlarında ve diğer spor dallarında öngörülen yaş sınırının boks hakemliğinde de mevcut olduğu, resmi olarak yapılan görevlerin tümünde belirli bir yaş aralığının bulunduğu,

c. Hakemlik eğitim sürecinin uzunluğu ile hakemin temel görevinin müsabakalarda sporcunun sağlığını ve fiziki yapısını korumak olduğu hususları dikkate alındığında bir hakemin bir saniyede uygulaması gereken kuralı uygulamada gecikmesi durumunda sporcunun ikinci bir darbe sonucu her türlü sakatlık ve hayati risk durumuyla karşı karşıya kalabileceği, bu nedenle hakemliğin zihinsel ve bedensel olarak gereklerinin yaş sınırını ön plana çıkardığı,

ç. Başvuranın lisanslı sporcu olduğu dönemde boks hakemliğine başvuru yapabilecek kriterlere haizken herhangi bir başvurusunun bulunmadığının anlaşıldığı,

d. Hakem olabilme şartlarının Uluslararası Amatör Boks Birliğinin [Association Internationale de

Boxe Amateur (AIBA)] standartları dikkate alınarak Boks Federasyonunun ilgili kurullarında görüşülerek belirlendiği, yönetmelik ve talimatların da bu şekilde belirlendiği, hakem olabilme şartlarının her ülkenin federasyonları ve ilgili kurullarınca o ülkenin şartlarına göre tespit edildiği,

e. Federasyona daha önce boks hakemliği yaş şartına ilişkin hiçbir başvurunun olmadığı, duyuruları takip eden ve şartları yerine getiren tüm Türk vatandaşlarının müracaat etmeleri durumunda hakem olabildikleri belirtilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle:

a. Federasyonun yazılı görüşünde boks hakeminin birinci görevinin sporcunun sağlığını ve fiziki yapısını korumak olduğunun belirtildiği ancak müsabık sporcu olmak için öngörülen üst yaş sınırının 40 olduğu, çok daha tehlikeli bir iş olan müsabık boksörlükte 40 yaş sınırı öngörülürken hakemlikte 35 yaş sınırı olmasının herhangi bir gereklilik ya da orantılılık ile açıklanamayacağı, sporu bizzat icra eden sporculara fiziki kapasitelerine ve refleks kabiliyetlerine bağlı olarak 40 yaş sınırının getirilmiş olduğu ancak sporculara kıyasla aynı riski taşımayan hakemler için 35 yaş sınırının getirilmesinin abes olduğu,

b. Günümüzde hakemlik mesleğini icra eden birçok kişinin kendi yaşı olan 42'nin üstünde olduğu, kimi hakemlerin 55-60 yaş aralığında olduğu, Federasyon tarafından hakemlik eğitiminde 35 yaş üstü bireyin, öğretilen hususları öğrenebilmesine yönelik ne gibi zihinsel ya da bedensel engelinin bulunduğu açıklanmadığı,

c. Aday hakem sertifika programlarının aday hakemleri eğitmek ve öğrendiklerinin bir sınav yoluyla teyit edilmesi sonucunda kişinin yeterliliği ve yetkinliği üzerinde karar verilmesi için bir süreç olduğu, 35 yaş üstündeki bireylerin bu eğitimden geçemeyeceklerinin bir varsayımdan ibaret olduğu,

ç. 35 yaş üst sınırının belirlenmesinin herhangi bir gerekliliğe dayanmadığı ve orantılılık ilkesine aykırılık teşkil ettiği, boks sporuna yoğun ilginin olduğu Birleşik Krallık gibi ülkelerde hakemlik yaşı için herhangi bir üst sınırın bulunmadığı ifade edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...) Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmelidirler."

6. Anayasa'nın "Çalışma ve sözleşme hürriyeti" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümü şöyledir:

"Herkes, dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir. ..."

7. Anayasa'nın "Sporun geliştirilmesi ve tahkim" başlıklı 59'uncu maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder."

8. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi şöyledir:

"Doğrudan ayrımcılık: Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi ifade eder."

9. 6701 sayılı Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür."

10. 6701 sayılı Kanun'un "Ayrımcılık iddiasının ileri sürülemeyeceği hâller" başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre:

"Bu Kanun kapsamında ayrımcılık iddiasının ileri sürülemeyeceği hâller ve istisnalar şunlardır: c) İşe kabul ve istihdam sürecinde, hizmetin zorunlulukları nedeniyle yaş sınırlarının belirlenmesi ve uygulanması, gereklilik ve amaçla orantılı olması şartıyla yaşa dayalı farklı muamele."

11. Mezkûr Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendine göre "Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" Kurumun görevleri arasındadır.

12. Mezkûr Kanun'un "İspat yükü" başlıklı 21'inci maddesi şöyledir:

"Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

13. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrası "Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir." hükmünü haizdir. Aynı maddenin ikinci fıkrasına göre "İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir." Bu çerçevede başvuran, başvuru dilekçesinde, adı geçen Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen yaş temelinde ayrımcılığa maruz kaldığı iddiasında bulunmaktadır. Başvuranın 20/5/2019, 5/7/2021 ve 17/5/2023 tarihlerinde, boks hakemi olabilme şartları arasında yer alan 35 yaş üst sınırı nedeniyle aday hakemlik kurslarına katılmadığını ve bu durumun ayrımcılığa neden olduğunu belirterek mağduriyetinin giderilmesi için muhatap Kuruma başvurduğu ancak olumlu sonuç alamadığı anlaşılmıştır. Yapılan inceleme neticesinde başvurunun esastan incelenebilecek bir başvuru olduğu değerlendirilmesine varılmıştır.

14. Ayrımcılık yasağı, uluslararası insan hakları hukukunun temelinde yer almakta ve pek çok uluslararası insan hakları sözleşmesinde özel olarak düzenlenmektedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin(AİHS) "Ayrımcılık Yasağı" başlıklı 14'üncü maddesine göre "Bu Sözleşme'de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya diğer kanaatler, ulusal veya toplumsal köken, ulusal bir azınlığa aidiyet, servet, doğum başta olmak üzere herhangi başka bir duruma dayalı hiçbir ayrımcılık gözetilmeksizin sağlanmalıdır."

15. 6701 sayılı Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesi ile kişilerin hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşit muamele görme hakkı güvence altına alınarak cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaklanmıştır.

16. Somut olayda başvuranın iddiası, Boks Hakem Yönetmeliği'nde ve aday hakemlik kursu başvuru koşullarında boks hakemi olabilmek için 35 yaşından büyük olmama şartının öngörüldüğü, kendisinin 35 yaşından büyük olması nedeniyle aday hakemlik kursuna katılmayarak boks hakemi olamadığı ve ayrımcılığa uğradığı yönündedir. Bir kişinin hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını yaşı nedeniyle engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele yaş temelinde doğrudan ayrımcılık olarak tanımlanmaktadır [Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK, Ayrımcılık Temelleri Serisi No: 9 Yaş Temelinde Ayrımcılık,

17. AİHM'in ayrımcılık yasağına ilişkin yerleşik içtihatlarına göre ayrımcılığın anlamı, objektif ve makul bir haklılık olmaksızın farklı şekilde muamele etmektir (AİHM, *D.H. ve Diğerleri/Çek Cumhuriyeti* [BD], B. No: 57325/00, 13/11/2007, para. 175). Benzer veya görece benzer durumda olan kişiler arasında yapılan farklı muamele, objektif ve makul bir gerekçeye dayanmıyorsa, diğer bir ifadeyle, meşru bir amaç taşımıyorsa veya kullanılan araçlarla varılmak istenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmuyorsa ayrımcılık oluşturur (AİHM, *Larkos/Kıbrıs* [BD], B. No. 29515/95, para. 29). Sözleşmeciler Devletler, benzer durumların bulunup bulunmadığını ve benzer durumlar varsa bunlar arasında farklı muamelenin hangi ölçüde haklı görülebileceği konusunu değerlendirirken, bir takdir alanından yararlanırlar (AİHM, *Van Raalte/Hollanda*, B. No: 20060/92, 21/2/1997, para. 39). Kişilere uygulanan muameledeki farklılık, meşru bir amaç gütmüyorsa veya kullanılan yöntemler ile gerçekleştirilmesi amaçlanan hedef arasında makul bir orantılılık ilişkisi mevcut değilse, nesnel ve makul bir haklılığa sahip olmayacaktır.

18. Bu doğrultuda başvuruda, yaş temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edilip edilmediğinin tespiti amacıyla ilk olarak boks hakemliğine ilişkin mevzuatın incelenmesi, ardından 6701 sayılı Kanun çerçevesinde farklı bir muamelenin mevcut olup olmadığının tespit edilerek aynı veya benzer durumdaki kişiler arasında farklılık gözetilip gözetilmediğinin, farklı bir muamelenin tespit edilmesi halinde, bu muamelenin objektif ve makul bir gerekçeye ve meşru bir amaca dayanıp dayanmadığının belirlenmesi, daha sonra hakemlik için öngörülen azami yaş sınırının 6701 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde sayılan ayrımcılık iddiasının ileri sürülemeyeceği hâller ve istisnalar kapsamında sayılıp sayılmayacağını değerlendirilmesi gerekmektedir.

19. Anayasa'nın "Yönetmelikler" başlıklı 124'üncü maddesine göre: "*Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler. Hangi yönetmeliklerin Resmî Gazetede yayımlanacağı kanunda belirtilir.*"

20. 8/4/2017 tarihli ve 30032 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Boks Federasyonu Ana Statüsü'nün "*Federasyonun görev ve yetkileri*" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (ç) ve (i) bentlerine göre Federasyonun görevleri şunlardır: "...ç) Genel Müdürlük ile uluslararası federasyonların belirlediği eğitim kriterlerine uygun olarak işbirliği içerisinde antrenör, hakem ve benzeri diğer spor elemanlarının yetiştirilmesi ve eğitilmesini sağlamak, kurs, seminer, panel, sempozyum ve spor amacıyla organizasyonlar düzenlemek, başarılı olanların belgelerini verip, tescillerini yapmak ve bunların çalışmalarını sürekli izlemek. ...i) Spor dalı ile ilgili müsabakaların düzenlenmesi için talimatlar hazırlamak, yayımlamak ve bunları uygulamak"

21. 4/4/2014 tarihli ve 28962 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Boks

Hakem Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik'in 1'inci maddesi ile 13/6/1998 tarihli ve 23371 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Boks Hakem Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır. Bu çerçevede hakem yetiştirilmesi ve eğitilmesi, başarılı olan kişilerin hakem olarak tescil edilmesi, spor dalı ile ilgili müsabakaların düzenlenmesi için talimat hazırlanarak yayımlanması ve uygulanması görevlerinin münhasıran Türkiye Boks Federasyonuna verilmiş olduğu, mülga olan Yönetmelik yerine hâlihazırda Türkiye Boks Federasyonu Boks Hakem Talimatı'nın yürürlükte olduğu anlaşılmıştır.

22. Türkiye Boks Federasyonu Boks Hakem Talimatı'nın "*Hakem olabilme şartları*" başlıklı 25'inci maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (j) bentlerine göre hakem olacaklarda aranacak şartlar şunlardır: "...c) 18 yaşından küçük, 35 yaşından büyük olmamak, (Spor eğitimi yapan yüksekokulların öğrencisi veya mezunlarında başlangıç yaş sınırı aranmaz), ... j) Faal hakemlik yaş limiti 60 olup fiilen hakemlik yapanlarda her yıl yapılacak olan fiziksel ve nörolojik testleri geçmek (60 yaşını doldurmuş olanlardan sağlığı elverişli olanlar ve MHK tarafından performansı yüksek bulunan hakemlerin yaş sınırı 65 olarak uygulanabilir)."

23. Bu doğrultuda mülga Yönetmelik'te olduğu gibi mezkûr Talimat'ta da hakem olabilmek için 35 yaş üst sınırının konulduğu anlaşılmış, başvuranın 35 yaş sınırının hakemlik mesleğine giriş için üst yaş sınırı olarak belirlenmesinin herhangi bir orantılık veya gereklilik ihtiyacından doğmadığı, bu nedenle üst yaş sınırının yaş temelinde ayrımcılık teşkil ettiği iddiasına ilişkin muhatap Kurum tarafından sunulan yazılı görüşte; hakemin birinci görevinin müsabakalarda sporcunun sağlığını ve fiziki yapısını korumak olduğu, bu çerçevede hakem olabilmeyen şartlarının oluşturulduğu, kamu kurumlarında ve diğer spor dallarında öngörülen yaş sınırının boks hakemliğinde de mevcut olduğu, resmi olarak yapılan görevlerin tümünde belirli bir yaş aralığının bulunduğu, hakemlik eğitim sürecinin uzun olduğu, hakemin bir saniyede uygulaması gereken kuralı uygulamada gecikmesi durumunda sporcunun ikinci bir darbe sonucu her türlü sakatlık ve hayati risk durumuyla karşı karşıya kalabileceği, bu nedenle hakemliğin zihinsel ve bedensel olarak gereklerinin yaş sınırını ön plana çıkardığı belirtilmiştir.

24. Bu kapsamda, tehlikeli olarak nitelendirilen diğer amatör ve profesyonel boks dalları ve dövüş sporlarında hakem olabilme şartları incelenmiştir. Yapılan incelemede, Türkiye Muaythai Federasyonu Muaythai Hakem Kuralları Talimatı'nın "*Hakem olabilme şartları*" şartları başlıklı 17'nci maddesinde "*Hakem olabilmek için aşağıdaki şartlar aranır: ç) 18 yaşından küçük 50 yaşından büyük olmamak*", Türkiye Wushu Federasyonu Wushu Hakem Talimatı'nın "*Hakem Olabilme Şartları*" başlıklı 24'üncü maddesinde "*Hakem eğitim kurslarına katılabilmek için aşağıdaki şartlar aranır: b) 18 yaşından küçük 45 yaşından büyük olmamak*", Türkiye Judo Federasyonu Judo Hakem Talimatı'nın "*Hakem olabilme şartları*" şartları başlıklı 28'inci maddesinde "*Hakem olabilmek için aşağıdaki şartlar aranır: d) 18 yaşından büyük 40 yaşından küçük olmamak*" düzenlemelerinin yer aldığı, hakem olabilme şartlarında muaythai için 50, wushu için 45, judo için 40 yaş olmak üzere üst yaş sınırlarının öngörüldüğü tespit edilmiş, incelenen spor dallarının hepsinde ortak bir üst yaş sınırı belirlenmemiş olsa da boks hakemliğindeki benzer şekilde üst yaş sınırının belirlenmiş olduğu görülmüştür.

25. Boks Hakem Talimatı'nın "Hakemlik Kademe ve Dereceleri" başlıklı 26'ncı maddesine göre: "a) *Aday Hakem: Aday hakem olabilme özelliğine sahip olan adaylar, Merkez Hakem Kurulunca açılan kurslara katılırlar. Kurs sonunda yapılan yazılı ve uygulamalı sınavda başarılı olanlar aday hakem olurlar ve kendilerine aday hakemlik belgesi verilir. Aday hakem olduktan sonra bir yıl içinde il hakemliğine terfi ettirilmeyen hakemlerin lisansları iptal edilir.*

b) *İl Hakemi: Aday hakemler bir yıl süre ile kendi bölgelerinde bulunan spor salonlarında ve kulüplerin antrenmanlarında yan hakem ve orta hakem olarak pratik yönünü geliştirir. Müsabakalarda eldiven hakemliği, zaman hakemliği, yan hakemlik ve orta hakemlik yaparlar. Bu sürecin sonunda İl Hakem Komitesinin onayı ile Türkiye Boks Federasyonu Merkez Hakem Kuruluna terfi teklifi yapılır. Merkez Hakem Kurulunun onayı ile aday hakem, il hakemliğine terfi ettirilir.*

c) *Ulusal Hakem: İl hakemleri bir yıl süre ile bölgesindeki müsabakalara ve ulusal minikler müsabakalarına orta ve yan hakem olarak katılır. Bu süre zarfında il hakem kurulu ve Merkez hakem kurulunun gözetiminde en az 30 müsabakayı orta hakem olarak başarılı bir şekilde yönetmiş olacak, yan hakem olarak da sayısız maçı tamamlamış olacaktır. Başarılı hakemler İl Hakem Kurulunca ulusal seviyeye geçmek üzere Merkez Hakem Kuruluna teklif edilir. Adaylar Merkez Hakem Kurulunca yazılı ve uygulamalı sınava tabi tutulurlar. Başarı gösteren hakemler ulusal hakemliğe terfi ettirilir.*

d) *Uluslararası Hakem: Ulusal Hakem olarak bir yıl süre ile en az 30 müsabakada orta hakem, 50 müsabakada da yan hakem olarak görev almış (biri ulusal büyükler şampiyonası) olmalıdır. Başarılı olan ulusal hakemlerimizden 48 yaşını aşmamış olanlar AIBA hakemliği için Merkez Hakem Kurulu tarafından Türkiye Boks Federasyonuna teklif edilir. Türkiye Boks Federasyonu AIBA tek yıldız sınavının açılması hususunda AIBA'ya teklifte bulunur. Açılan sınavı başarı ile bitirenler AIBA'nın onayı ile tek yıldız hakem unvanını alır.*

e) *Başhakem: Başhakemlik unvanı, üstün hakemlik vasıfları ile temayüz etmiş uluslararası hakemler arasından, Merkez Hakem Kurulunun teklifi, Federasyon Yönetim Kurulu Kararı üzerinden verilir ve müsabakalara Jüri Üyesi olarak atanırlar. (...)"*

26. Kişilerin boks hakemi olarak mesleğe kabul edilebilmesi ve aday hakem olabilmesi için mezkûr Talimat uyarınca ilgili kursu tamamlamak, yazılı ve uygulamalı sınavda başarı sağlamak, il hakemi olabilmek için aday hakem olarak bir yıl görev yapmak, ulusal hakem olabilmek için il hakemi olarak bir yıl süre ile en az 30 müsabakada orta hakem olarak görev yapmak, uluslararası hakem olabilmek için ulusal hakem olarak bir yıl süre ile en az 30 müsabakada orta hakem, 50 müsabakada da yan hakem olarak görev almak ve 48 yaşını aşmamış olmak zorunludur.

27. Son olarak boks hakemliğine başvuru için öngörülen üst yaş sınırınının 6701 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde sayılan istisna kapsamında hizmetin zorunluluğu sayılıp

sayılmayacağıının değerlendirilmesi gerekmektedir. 6701 sayılı Kanun'un "Ayrımcılık iddiasının ileri sürülemeyeceği hâller" 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde işe kabul ve istihdam sürecinde, hizmetin zorunlulukları nedeniyle yaş sınırlarının belirlenmesi ve uygulanması, gereklilik ve amaçla orantılı olması şartıyla yaşa dayalı farklı muamele ayrımcılık iddiasının ileri sürülemeyeceği hâller ve istisnalar olarak sayılmıştır.

28. Anayasa Mahkemesinin (AYM) birçok kararında, Anayasa'nın 10'uncu maddesinde öngörülen yasa önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı olacağı anlamına gelmeyeceği, kimi yurttaşların haklı bir nedene dayanarak değişik kurallara bağlı tutulmalarının eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmayacağı vurgulanmaktadır. Durum ve konumlarındaki özellikler, kimi kişiler için değişik kuralları ve değişik uygulamaları gerekli kılabilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar ayrı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da öngörülen eşitlik çiğnenmiş olmaz. Durumlardaki değişikliğin doğurduğu zorunluluklar, kamu yararı ya da başka haklı nedenlere dayanılarak yasalarla farklı uygulamalar getirilmesi durumunda Anayasa'nın eşitlik ilkesinin çiğnendiği sonucu çıkarılamaz. Eşitliği bozduğu ileri sürülen kural haklı bir nedene dayanmakta veya kamu yararı amacıyla yürürlüğe konulmuş ise bu kuralın eşitlik ilkesini zedelediğinden söz edilemez (AYM, E. No: 1995/19, K. No: 1995/64, 14/12/1995).

29. İstihdamda ve İşte Eşit Muamele konusunda Genel Çerçeve Saptayan 27 Kasım 2000 tarih ve 2000/78 EC sayılı Avrupa Konseyi Talimatı'nın "Yaş Temelinde Farklı Muamelenin Meşru Sayılması" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasına göre "Üye devletler ulusal yasalara göre tarafsız ve haklı/geçerli istihdam politikası, iş piyasası ve mesleki eğitim hedefleri de dahil olmak üzere yasal amaçlara dayanması şartıyla ve bu amaçları da yerinde ve uygun olmasına bağlı olarak farklı muamele uygulamanın ayrımcılık olarak kabul edilmeyeceğini kararlaştırabilir. Diğer hususlara ilave olarak söz konusu farklı muameleler arasında şunlar da bulunabilir: (a) İşten çıkarma ve ücret şartları da dahil olmak üzere, gençlerin, yaşlıların ve başkalarına bakmakla yükümlü olanların işe girmelerini teşvik etmek veya korunmalarını sağlamak üzere bu gibi kişilerin istihdamda ve mesleki eğitime erişimleri, istihdam ve işleri için özel şartlar konulması; (b) İstihdamda veya işle ilgili belli avantajlara erişebilmek için yaşla, mesleki deneyim veya kıdemle ilgili asgari şartların saptanması; (c) Belli görevlere alınmak için eğitim gereklerine veya emeklilik için belli çalışma süresi şartına dayalı azami yaş sınırlarının belirlenmesi." Kısaca Konsey üyesi devletlerin ulusal yasalarında, meşru istihdam politikası, işgücü piyasası ve mesleki eğitim hedefleri de dahil olmak üzere yasal amaçlara dayanarak orantılı ve tarafsız olmak şartıyla farklı muamele uygulamanın ayrımcılık olarak kabul edilmeyeceğini kararlaştırabilecekleri hüküm altına alınmıştır.

30. Bu çerçevede boks hakeminin öncelikli görevlerinden birinin müsabık sporcuların güvenliğini sağlamak olduğu, artan yaşla birlikte hakemin hatalı reaksiyon ve yetersizlik riskinin de artabileceği ihtimalinin bulunduğu, yukarıda incelenen diğer spor dallarındaki hakem olabilme şartlarında boks hakemliğine benzer şekilde farklı üst yaş sınırlarının öngörüldüğü, hakemlik mesleğinde ilerlemek için gereken fiili çalışma süresi ve görev alınması gereken müsabaka sayısı göz önüne alındığında mezkûr

Talimat'ta öngörülen 35 yaş üst sınırının, 6701 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde sayılan ayrımcılık iddiasının ileri sürülemeyeceği haller kapsamında olduğu ve aynı maddenin (c) bendinde belirtilen gereklilik ve amaçla orantılı, makul bir yaş sınırı olarak belirlendiği ve uygulandığı değerlendirilmiştir.

31. Yukarıda açıklanan nedenlerle, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 69'uncu maddesinin birinci fıkrası kapsamında başvuru konusu olayda yaş temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIKYASAĞI İHLALİ YAPILMADIĞINA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

8/5/2024 tarihinde, Prof. Dr. Muharrem KILIÇ, Mehmet Emin GENÇ, Muhammet Ecevit CARTİ, Ünal SADE ve Av. Zennure BER'in karşı oylarıyla OY ÇOKLUĞUYLA, karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKI
II. Başkan

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Ünal SADE
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi

Ek:

1- 2024/481 H. O. A. Kurul Kararı Prof. Dr. Muharrem KILIÇ, Mehmet Emin GENÇ, Ünal SADE ve Av. Zennure BER Karşı Oyu (5 Sayfa)

2- 2024/481 H. O. A. Kurul Kararı Muhammet Ecevit CARTİ Karşı Oyu (5 Sayfa)

25.07.2024

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : H. O. A.
Karar Numarası : 2024/481

1. Somut olayda başvuran, Boks Hakem Yönetmeliği'nde hakem olabilmek için 35 yaşından büyük olmama şartının öngörülmesi ve kendisinin 35 yaşından büyük olması nedeniyle aday hakemlik kursuna katılmayarak boks hakemi olamamasının yaş temelinde ayrımcılığa neden olduğunu iddia etmektedir. Bir kişinin hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını yaşı nedeniyle engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele yaş temelinde doğrudan ayrımcılık olarak tanımlanmaktadır (TIHEK, Ayrımcılık Temelleri Serisi No: 9 Yaş Temelinde Ayrımcılık, 2022, s. 12).

2. Benzer veya görece benzer durumda olan kişiler arasında yapılan farklı muamele, objektif ve makul bir gerekçeye dayanmıyorsa, diğer bir ifadeyle, meşru bir amaç taşımıyorsa veya kullanılan araçlarla varılmak istenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmuyorsa ayrımcılık oluşturur (AİHM, *Larkos/Kıbrıs* [BD], B. No. 29515/95, para. 29). Bu doğrultuda başvuruda, yaş temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edilip edilmediğinin tespiti amacıyla ilk olarak boks hakemliğine ilişkin mevzuatın incelenmesi, ardından 6701 sayılı Kanun çerçevesinde farklı bir muamelenin mevcut olup olmadığını tespit edilerek aynı veya benzer durumdaki kişiler arasında farklılık gözetilip gözetilmediğinin, farklı bir muamelenin tespit edilmesi halinde, bu muamelenin objektif ve makul bir gerekçeye ve meşru bir amaca dayanıp dayanmadığının belirlenmesi, daha sonra hakemlik için öngörülen azami yaş sınırının 6701 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde sayılan ayrımcılık iddiasının ileri sürülemeyeceği hâller ve istisnalar kapsamında sayılıp sayılmayacağı değerlendirilmesi gerekmektedir.

3. 4/4/2014 tarihli ve 28962 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Boks Hakem Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik'in 1'inci maddesi ile 13/6/1998 tarihli ve 23371 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Boks Hakem Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır. Bu çerçevede hakem yetiştirilmesi ve eğitilmesi, başarılı olan kişilerin hakem olarak tescil edilmesi, spor dalı ile ilgili müsabakaların düzenlenmesi için talimat hazırlanarak yayımlanması ve uygulanması görevlerinin münhasıran Türkiye Boks Federasyonuna verilmiş olduğu, mülga olan Yönetmelik yerine hâlihazırda Türkiye Boks Federasyonu Boks Hakem Talimatı'nın yürürlükte olduğu anlaşılmıştır.

4. Türkiye Boks Federasyonu Boks Hakem Talimatı'nın "*Hakem olabılme şartları*" başlıklı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

25'inci maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (j) bentlerine göre hakem olacaklarda aranacak şartlar arasında "...c) 18 yaşından küçük, 35 yaşından büyük olmamak, (Spor eğitimi yapan yüksekokulların öğrencisi veya mezunlarında başlangıç yaş sınırı aranmaz), ... j) Faal hakemlik yaş limiti 60 olup fiilen hakemlik yapanlarda her yıl yapılacak olan fiziksel ve nörolojik testleri geçmek (60 yaşını doldurmuş olanlardan sağlığı elverişli olanlar ve MHK tarafından performansı yüksek bulunan hakemlerin yaş sınırı 65 olarak uygulanabilir)." şeklinde mülga Yönetmelik'te olduğu gibi 35 yaş üst sınırının konulduğu anlaşılmıştır.

5. Muhatap Kurum tarafından sunulan yazılı görüşte; hakemin birinci görevinin müsabakalarda sporcunun sağlığını ve fiziki yapısını korumak olduğu, bu çerçevede hakem olabilmenin şartlarının oluşturulduğu, kamu kurumlarında ve diğer spor branşlarında öngörülen yaş sınırının boks hakemliğinde de mevcut olduğu, resmi olarak yapılan görevlerin tümünde belirli bir yaş aralığının bulunduğu, hakemlik eğitim sürecinin uzun olduğu, hakemin temel görevinin müsabakalarda sporcunun sağlığını ve fiziki yapısını korumak olduğu dikkate alındığında bir hakemin bir saniyede uygulaması gereken kuralı uygulamada gecikmesi durumunda sporcunun ikinci bir darbe sonucu her türlü sakatlık ve hayati risk durumuyla karşı karşıya kalabileceği, bu nedenle hakemliğin zihinsel ve bedensel olarak gereklerinin yaş sınırını ön plana çıkardığı belirtilmiştir.

6. Bu kapsamda, tehlikeli olarak nitelendirilen diğer amatör ve profesyonel boks dalları ve dövüş sporlarının hakem olabileme şartlarında, boks hakemliğine emsal teşkil edebilecek bir üst yaş sınırı şartının bulunup bulunmadığı incelenmiştir. Türkiye Kick Boks Federasyonu Amatör Kick Boks Hakem Talimatı'nın "*Hakem Olabilme Şartları*" başlıklı 18'inci maddesinde "*Hakem eğitim kurslarına katılabilmek için aşağıdaki şartlar aranır: b) 18 yaş ve üstünde olmak*", Türkiye Kick Boks Federasyonu Profesyonel Kick Boks Hakem Talimatı'nın "*Hakem olabilme şartları*" başlıklı 13'üncü maddesinde "*c) 22 yaşından gün almış olmak*", Ju Jitsu Federasyonu Hakem Talimatı'nın "*Hakem Olabilme Şartları*" başlıklı 18'inci maddesinde "*Hakem eğitim kurslarına katılabilmek için aşağıdaki şartlar aranır: b) 18 yaş ve üstünde olmak*", Türkiye Muaythai Federasyonu Muaythai Hakem Kuralları Talimatı'nın "*Hakem olabilme şartları*" şartları başlıklı 17'nci maddesinde "*Hakem olabilmek için aşağıdaki şartlar aranır: ç) 18 yaşından küçük 50 yaşından büyük olmamak*" düzenlemelerinin yer aldığı, hakem olabilmek için sadece muaythai spor dalında 50 yaş gibi yüksek bir üst yaş sınırının öngörüldüğü, diğer boks ve dövüş sporlarında hakem olabilmek için bir üst yaş sınırının öngörülmediği tespit edilmiştir.

7. Konuya ilişkin diğer ülkelerdeki düzenleme ve uygulama örnekleri incelendiğindeyse boks hakemi olabilmek için Avustralya'nın Queensland eyaletinde en az 15 yaşında olma şartının bulunduğu ve üst yaş sınırının belirlenmediği (Australia Queensland Boxing Committee, Referee & Judges Training,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

<https://www.boxingqueenslandinc.org/new/referee-judges-training/>, E. T. 8/2/2024), İngiltere, İskoçya ve Galler’de en az 18 yaşında olma şartının bulunduğu ve üst yaş sınırının belirlenmediği [British Boxing Board of Control Limited Rules and Regulations, 2022, 4.1(A)], Amerika Birleşik Devletleri’nin (ABD) Nevada eyaletinde en az 21 yaşında olma şartının bulunduğu ve üst yaş sınırının belirlenmediği (Nevada State Comission, Referee, Requirements-2), Idaho eyaletinde en az 21 yaşında olma şartının bulunduğu ve üst yaş sınırının belirlenmediği (IDAPA State Athletic Commission, Rules of the State Athletic Commission, Requirements For License As Referee, Judge or Timekeeper and Licensing Requirements, 110/01/a), Teksas eyaletinde en az 21 yaşında olma şartının bulunduğu ve üst yaş sınırının belirlenmediği (Texas Department of Licensing & Regulation, Combative Sports Officiating at a Glance, <https://www.tdlr.texas.gov>, E. T. 8/2/2024), Hindistan’da 45 üst yaş sınırının belirlendiği (Indian Boxing Council, <https://www.indianboxingcouncil.com>, E. T. 8/2/2024) görülmüştür.

8. 6701 sayılı Kanun’un “İspat yükü” başlıklı 21’inci maddesi gereğince başvuran farklı muamelenin varlığına ilişkin kuvvetli emareleri ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyduğunda ispat yükü yer değiştirmektedir. Bu nedenle muhatabın, mevcut farklı muamelenin objektif ve makul bir gerekçe ya da meşru bir amaca dayandığını ortaya koyması gerekmektedir. Türkiye Boks Federasyonu Sporcu Lisans, Vize ve Transfer Talimatı’nın “*Sporcu lisansı*” başlıklı 5’inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “*Boks spor dalına sporcu lisansı sahibi olabilmek için aşağıdaki şartlar aranır: 10 ile 45 yaş aralığında bulunmak.*” hükmü gereğince boks sporcularının lisans alabilmeleri için 45 üst yaş sınırının belirlendiği tespit edilmiştir. Muhatap Kurum tarafından boks hakemlerinin birinci görevinin sporcunun sağlığını ve fiziki yapısını korumak olduğu ifade edilse de daha tehlikeli bir iş olan boksörlükte lisans sahibi olabilmek için 45 yaş sınırı öngörülürken hakemlikte 35 yaş sınırının öngörülmesini ve sporculara kıyasla aynı riski taşımayan hakemler için sporculardan daha yüksek bir üst yaş sınırı belirlenmesini haklı kılacak şekilde objektif ve makul bir gerekçenin sunulmadığı anlaşılmıştır.

9. Buna ek olarak, boks hakemlerinin öncelikli görevlerinden birinin müsabık sporcuların güvenliğini sağlamak olduğu, artan yaşla birlikte hakemin hatalı reaksiyon ve yetersizlik riskinin de artabileceği ihtimalinin bulunduğu kabul edilmekle birlikte, Boks Hakem Talimatı’nın “*Hakem olabilme şartları*” başlıklı 25’inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde yer alan “*Faal hakemlik yaş limitinin 60 olup, fiilen hakemlik yapanlarda her yıl yapılacak olan fiziksel ve nörolojik testleri geçmek (60 yaşını doldurmuş olanlardan sağlığı elverişli olanlar ve MHK tarafından performansı yüksek bulunan hakemlerin yaş sınırı 65 olarak uygulanabilir)*” hükmü gereğince hakemlerin her yıl yapılan düzenli sağlık kontrolünü geçmeleri gerektiği, bu testleri geçemeyen hakemlerin müsabakalarda görev alamayacağı, hakemlerin fiziksel ve zihinsel olarak yeterli olup olmadığı yapılan testlerle tespit edilebilecekken 35 yaşını geçmiş bireylerin hakemlik için fiziksel ve zihinsel olarak doğrudan yetersiz

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tih.gov.tr/>

olacağı, hatalı reaksiyonda bulunacağı gibi topyekûn ve indirgemeci bir yaklaşımın kişileri bireysel farklılıkları göz ardı etme riskiyle karşı karşıya bırakabileceği, yönetmelik harici talimatname ile belirlenen farklı yaş sınırı limitlerinin sporcu kimliğine sahip kişilerin gelecek senelerdeki kariyer planlamalarına bir engel teşkil edebileceği, bu yönüyle hakkaniyete uygun olmayacağı değerlendirilmiştir.

10. Son olarak boks hakemliğine başvuru için öngörülen üst yaş sınırının 6701 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinin birinci fıkrasında sayılan ayrımcılık yasağının ileri sürülemeyeceği istisnalar kapsamında hizmetin zorunluluğu sayılıp sayılmayacağı yönünden de değerlendirilmesi gerekmektedir. 6701 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan zorunlu mesleki gereklilikler, bir mesleki faaliyet için özel yetenek, fiziksel nitelikler, belirli okullardan mezun olmak, bazı belge ve bilgilere sahip bulunmak gibi farklı muameleyi haklı kılan gereklilikler olmalıdır. Bir mesleki faaliyetin icrası için istenen amacı aşar nitelikte, keyfilik içeren, elverişli ve gerekli olmayan şartlar, farklı muamele yapılmasının haklılığını ortadan kaldıracaktır (AYM, E. No: 2016/132, K. No: 2017/154, 15/11/2017, para. 15).

11. Bu çerçevede muhatap Kurum tarafından hakemlik eğitim sürecinin uzun olduğu, hakemin bir saniyede uygulaması gereken kuralı uygulamada gecikmesi durumunda sporcunun ikinci bir darbe sonucu her türlü sakatlık ve hayati risk durumuyla karşı karşıya kalabileceği, bu nedenle hakemliğin zihinsel ve bedensel olarak gereklerinin yaş sınırını ön plana çıkardığı belirtilse de hakemlik eğitiminin ne kadar sürdüğünün belirtilmediği, 35 yaş üstündeki kişilerin hakemliğin zihinsel ve bedensel olarak gereklerini nasıl yerine getiremeyeceklerine dair bilimsel bir verinin paylaşılmadığı ve konuya dair tatmin edici bir açıklamanın yapılmadığı, muhatap Kurum tarafından ileri sürülen genel ve soyut nitelikli gerekçelerin, bireysel yetkinlikleri ve fiziki kapasiteyi göz ardı ederek geneli kapsayacak şekilde uygulanamayacağı değerlendirilerek mezkûr Talimat'ta öngörülen 35 yaş üst sınırının ayrımcılık yasağının istisnaları arasında sayılan zorunlu mesleki gereklilik kapsamına girdiğine dair yeterli kanaat oluşmamıştır.

12. Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde, başvuru kapsamında incelenen diğer boks ve dövüş sporu dallarında hakem olabilmek için üst yaş sınırı belirlenmemişken boks hakemliği için 35 yaş üst sınırının belirlenmesinin hizmetin zorunluluğu nedeniyle, gereklilik ve amaçla orantılı olduğuna ilişkin yeterli ve makul bir gerekçenin sunulmadığı, yine daha tehlikeli bir iş olan boksörlükte lisans sahibi olabilmek için 45 yaş üst sınırı öngörülürken hakemlikte 35 yaş üst sınırı öngörülerek sporculara kıyasla aynı riski taşımayan hakemler için sporculardan daha yüksek bir üst yaş sınırı belirlenmesini haklı kılacak şekilde makul bir gerekçenin ortaya konulmadığı, yukarıda değinilen diğer ülke uygulamalarında boks hakemi olabilmek şartları arasında 35 yaş üst sınırının bulunduğu ilişkin herhangi bir düzenlemenin tespit edilemediği, bu sebeple boks hakemi olmak için 35 yaş üst sınırının belirlenmesinin objektif ve makul bir gerekçesinin bulunmadığı ve 6701 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinin (c) bendi kapsamında sayılan istisna kapsamına girmediği değerlendirilerek başvuru konusu olayda yaş temelinde ayrımcılık yasağının ihlal

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

edildiği kanaatine varılmıştır.

13. Açıklanan nedenlerle yaş temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği yönündeki çoğunluk görüşüne iştirak edilmemiştir.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Kurul Bařkanı

e-imzalıdır

nal SADE
Kurul yesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul yesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul yesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

04.07.2024

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : H. O. A.
Karar Numarası : 2024/481

1. Somut olayda başvuran, Boks Hakem Yönetmeliği'nde hakem olabilmek için 35 yaşından büyük olmama şartının öngörülmesi ve kendisinin 35 yaşından büyük olması nedeniyle aday hakemlik kursuna katılamayarak boks hakemi olamamasının yaş temelinde ayrımcılığa neden olduğunu iddia etmektedir. Bir kişinin hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını yaşı nedeniyle engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele yaş temelinde doğrudan ayrımcılık olarak tanımlanmaktadır (TIHEK, Ayrımcılık Temelleri Serisi No: 9 Yaş Temelinde Ayrımcılık, 2022, s. 12).

2. Benzer veya görece benzer durumda olan kişiler arasında yapılan farklı muamele, objektif ve makul bir gerekçeye dayanmıyorsa, diğer bir ifadeyle, meşru bir amaç taşımıyorsa veya kullanılan araçlarla varılmak istenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmuyorsa ayrımcılık oluşturur (AİHM, *Larkos/Kıbrıs* [BD], B. No. 29515/95, para. 29). Bu doğrultuda başvuruda, yaş temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edilip edilmediğinin tespiti amacıyla ilk olarak boks hakemliğine ilişkin mevzuatın incelenmesi, ardından 6701 sayılı Kanun çerçevesinde aynı veya benzer durumdaki kişiler arasında farklılık gözetilip gözetilmediğinin ve farklı bir muamelenin mevcut olup olmadığının araştırılması, farklı bir muamelenin tespit edilmesi halinde, bu muamelenin objektif ve makul bir gerekçeye ve meşru bir amaca dayanıp dayanmadığının belirlenmesi, daha sonra hakemlik için öngörülen azami yaş sınırının 6701 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde sayılan ayrımcılık iddiasının ileri sürülemeyeceği hâller ve istisnalar kapsamında sayılıp sayılmayacağı değerlendirilmesi gerekmektedir.

3. 4/4/2014 tarihli ve 28962 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Boks Hakem Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik'in 1'inci maddesi ile 13/6/1998 tarihli ve 23371 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Boks Hakem Yönetmeliğinin yürürlükten kaldırılması sonrasında, boks hakemi yetiştirilmesi ve eğitilmesi, başarılı olan kişilerin hakem olarak tescil edilmesi, spor dalı ile ilgili müsabakaların düzenlenmesi için talimat hazırlanarak yayımlanması ve uygulanması görevleri münhasıran Türkiye Boks Federasyonuna verilmiş olup, bu işlemlerin çerçevesini belirlemek üzere hâlihazırda Türkiye Boks Federasyonu Boks Hakem Talimatı yürürlüktedir.

4. Türkiye Boks Federasyonu Boks Hakem Talimatı'nın "*Hakem olabilme şartları*" başlıklı 25'inci maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (j) bentlerine aşağıda yer verilmiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

“...c) 18 yaşından küçük, 35 yaşından büyük olmamak, (Spor eğitimi yapan yüksekokulların öğrencisi veya mezunlarında başlangıç yaş sınırı aranmaz),

... j) Faal hakemlik yaş limiti 60 olup fiilen hakemlik yapanlarda her yıl yapılacak olan fiziksel ve nörolojik testleri geçmek (60 yaşını doldurmuş olanlardan sağlığı elverişli olanlar ve MHK tarafından performansı yüksek bulunan hakemlerin yaş sınırı 65 olarak uygulanabilir).”

Buna göre mülga Yönetmelik’te olduğu gibi Talimat’ta da hakem olabilmek için 35 yaş üst sınırının konulduğu görülmektedir.

5. Muhatap Kurum tarafından sunulan yazılı görüşte özetle; hakemin birinci görevinin müsabakalarda sporcunun sağlığını ve fiziki yapısını korumak olduğu, bu husus dikkate alındığında bir hakemin bir saniyede uygulaması gereken kuralı uygulamada gecikmesi durumunda sporcunun ikinci bir darbe sonucu her türlü sakatlık ve hayati risk durumuyla karşı karşıya kalabileceği, hakem olabilmenin şartlarının bu çerçevede oluşturulduğu, kamu kurumları ve diğer spor branşlarında öngörülen yaş sınırının boks hakemliğinde de mevcut olduğu, resmi olarak yapılan görevlerin tümünde belirli bir yaş aralığının bulunduğu, hakemlik eğitim sürecinin uzun olduğu, bu nedenle hakemliğin zihinsel ve bedensel olarak gereklerinin yaş sınırını ön plana çıkardığı belirtilmiştir.

6. Bu kapsamda, tehlikeli olarak nitelendirilen diğer amatör ve profesyonel boks dalları ve dövüş sporlarının hakem olabilmek şartlarında, boks hakemliğine emsal teşkil edebilecek bir üst yaş sınırı şartının bulunup bulunmadığı incelendiğinde hakem eğitim kurslarına katılabilmek ya da hakem olabilmek için öngörülen yaş sınırına bakıldığında;

- Türkiye Kick Boks Federasyonu Amatör Kick Boks Hakem Talimatı’nın “Hakem Olabilmek Şartları” başlıklı 18’inci maddesinde 18 yaş ve üstünde olmak,
- Türkiye Kick Boks Federasyonu Profesyonel Kick Boks Hakem Talimatı’nın “Hakem olabilmek şartları” başlıklı 13’üncü maddesinde 22 yaşından gün almış olmak,
- Ju Jitsu Federasyonu Hakem Talimatı’nın “Hakem Olabilmek Şartları” başlıklı 18’inci maddesinde 18 yaş ve üstünde olmak,
- Türkiye Muaythai Federasyonu Muaythai Hakem Kuralları Talimatı’nın “Hakem olabilmek şartları” şartları başlıklı 17’nci maddesinde 18 yaşından küçük 50 yaşından büyük olmamak

şartlarına yer verildiği, sadece muaythai spor dalında 50 yaş gibi yüksek bir üst yaş sınırının öngörüldüğü, diğer boks ve dövüş sporlarında hakem olabilmek için bir üst yaş sınırının öngörülmediği tespit edilmiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

7. Konuya ilişkin diğerk ülkelerdeki düzenleme ve uygulama örnekleri incelendiğinde ise Boks hakemi olabilmek için;

- Avustralya'nın Queensland eyaletinde en az 15 yaşında olma şartının bulunduğu ve üst yaş sınırının belirlenmediği (Australia Queensland Boxing Committee, Referee & Judges Training, <https://www.boxingqueenslandinc.org/new/referee-judges-training/>, E. T. 8/2/2024),
- İngiltere, İskoçya ve Galler'de en az 18 yaşında olma şartının bulunduğu ve üst yaş sınırının belirlenmediği [British Boxing Board of Control Limited Rules and Regulations, 2022, 4.1(A)],
- ABD'nin Nevada eyaletinde en az 21 yaşında olma şartının bulunduğu ve üst yaş sınırının belirlenmediği (Nevada State Commission, Referee, Requirements-2),
- ABD'nin Idaho eyaletinde en az 21 yaşında olma şartının bulunduğu ve üst yaş sınırının belirlenmediği (IDAPA State Athletic Commission, Rules of the State Athletic Commission, Requirements For License As Referee, Judge or Timekeeper and Licensing Requirements, 110/01/a),
- ABD'nin Teksas eyaletinde en az 21 yaşında olma şartının bulunduğu ve üst yaş sınırının belirlenmediği (Texas Department of Licensing & Regulation, Combative Sports Officiating at a Glance, <https://www.tdlr.texas.gov>, E. T. 8/2/2024),
- Hindistan'da 45 üst yaş sınırının belirlendiği (Indian Boxing Council, <https://www.indianboxingcouncil.com>, E. T. 8/2/2024) görülmüştür.

8. 6701 sayılı Kanun'un "İspat yükü" başlıklı 21'inci maddesi gereğince başvuran farklı muamelenin varlığına ilişkin kuvvetli emareleri ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyduğunda ispat yükü yer değiştirmektedir. Bu nedenle muhatabın, mevcut farklı muamelenin objektif ve makul bir gerekçe ya da meşru bir amaca dayandığını ortaya koyması gerekmektedir.

Türkiye Boks Federasyonu Sporcu Lisans, Vize ve Transfer Talimatı'nın "Sporcu lisansı" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan boks spor dalında sporcu lisansı sahibi olabilmek için 10 ile 45 yaş aralığında bulunma şartı çerçevesinde boks sporcularının lisans alabilmeleri için 45 üst yaş sınırının belirlendiği tespit edilmiştir. Her ne kadar muhatap Kurum tarafından boks hakeminin birinci görevinin sporcunun sağlığını ve fiziki yapısını korumak olduğu ifade edilse de, daha tehlikeli bir spor olan boksörlükte lisans sahibi olabilmek için 45 yaş üst sınırı öngörülürken hakemlikte 35 yaş sınırının öngörülmesini ve sporcular 45 yaşına kadar lisans alma hakkına sahipken sporculardan daha az risk taşıyan hakemler için ise 35 yaşın sınır olarak belirlenmesini haklı kılacak şekilde objektif ve makul bir gerekçenin sunulmadığı anlaşılmıştır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

9. Boks hakeminin öncelikli görevlerinden birinin müsabık sporcuların güvenliğini sağlamak olduğu, artan yaşla birlikte hakemin hatalı reaksiyon ve yetersizlik riskinin de artabileceği ihtimalinin bulunduğu kabul edilmekle birlikte, Boks Hakem Talimatı'nın "*Hakem olabilme şartları*" başlıklı 25'inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde yer alan "*Faal hakemlik yaş limitinin 60 olup, fiilen hakemlik yapanlarda her yıl yapılacak olan fiziksel ve nörolojik testleri geçmek (60 yaşını doldurmuş olanlardan sağlığı elverişli olanlar ve MHK tarafından performansı yüksek bulunan hakemlerin yaş sınırı 65 olarak uygulanabilir)*" hükmü gereğince hakemlerin her yıl yapılan düzenli sağlık kontrolünü geçmeleri gerektiği, bu testleri geçemeyen hakemlerin müsabakalarda görev alamayacağı, hakemlerin fiziksel ve zihinsel olarak yeterli olup olmadığı yapılan testlerle tespit edilebilecekken 35 yaşını geçmiş bireylerin hakemlik için fiziksel ve zihinsel olarak doğrudan yetersiz olacağı ve hatalı reaksiyonlarda bulunacağı gibi topyekûn ve indirgemeci bir yaklaşımın kişilerin bireysel farklılıklarını göz ardı etme riskiyle malul olduğu ve boks hakemliği için Talimatname ile belirlenen yaş sınırının sporcuların ileriki dönemler için kariyer planlamalarına bir engel teşkil edebileceği, bu yönüyle hakkaniyete uygun olmayacağı değerlendirilmektedir.

10. Son olarak boks hakemliğine başvuru için öngörülen üst yaş sınırının 6701 sayılı Kanun'da sayılan ayrımcılık yasağının ileri sürülemeyeceği istisnalar kapsamında hizmet açısından zorunlu sayılıp sayılmayacağı yönünden de değerlendirilmesi gerekmektedir. 6701 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan zorunlu mesleki gereklilikler, bir mesleki faaliyet için özel yetenek, fiziksel nitelikler, belirli okullardan mezun olmak, bazı belge ve bilgilere sahip bulunmak gibi farklı muameleyi haklı kılan gereklilikler olmalıdır. Bir mesleki faaliyetin icrası için istenen amacı aşar nitelikte, keyfilik içeren, elverişli ve gerekli olmayan şartlar, farklı muamele yapılmasının haklılığını ortadan kaldıracaktır (AYM, E. No: 2016/132, K. No: 2017/154, 15/11/2017, para. 15).

11. Bu çerçevede muhatap Kurum tarafından; hakemlik eğitim sürecinin uzun olduğu, hakemin bir saniyede uygulaması gereken kuralı uygulamada gecikmesi durumunda sporcunun ikinci bir darbe sonucu her türlü sakatlık ve hayati risk durumuyla karşı karşıya kalabileceği, bu nedenle hakemliğin zihinsel ve bedensel olarak gereklerinin yaş sınırını ön plana çıkardığı belirtilse de hakemlik eğitiminin ne kadar sürdüğünün belirtilmediği, 35 yaş üstündeki kişilerin hakemliğin zihinsel ve bedensel olarak gereklerini yerine getiremeyeceklerine dair bilimsel bir verinin paylaşılmadığı, ileri sürülen genel ve soyut nitelikli gerekçelerin, bireysel yetkinlikleri ve fiziki kapasiteyi göz ardı ederek geneli kapsayacak şekilde uygulanamayacağı değerlendirilerek mezkûr Talimat'ta öngörülen 35 yaş üst sınırının ayrımcılık yasağının istisnaları arasında sayılan zorunlu mesleki gereklilik kapsamına girdiğine dair yeterli kanaat oluşmamıştır.

12. Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde;

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Başvuru kapsamında incelenen diğer boks ve dövüş sporu dallarında hakem olabilmek için üst yaş sınırı belirlenmemişken boks hakemliği için 35 yaş üst sınırının belirlenmesinin hizmetin zorunluluğu nedeniyle, gereklilik ve amaçla orantılı olduğuna ilişkin yeterli ve makul bir gerekçenin sunulmadığı,

Daha düşük bir risk taşıyan hakemlik için 35 yaş üst sınırı öngörülürken daha tehlikeli olduğu değerlendirilen boksörlükte lisans sahibi olabilmek için 45 yaş üst sınırı öngörülmesini haklı kılacak şekilde makul bir gerekçenin ortaya konulmadığı,

İncelenen diğer ülke uygulamalarında boks hakemi olabilme şartları arasında 35 yaş üst sınırının bulunduğuna ilişkin herhangi bir düzenlemenin tespit edilemediği,

Sonuç olarak boks hakemi olmak için 35 yaş üst sınırının belirlenmesinin objektif ve makul bir gerekçesinin bulunmadığı ve bu çerçevede bu durumun 6701 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinin (c) bendi kapsamında sayılan istisna kapsamına girmediği değerlendirilerek başvuru konusu olayda YAŞ TEMELİNDE AYRIMCILIK YASAĞININ İHLAL EDİLDİĞİ kanaatine varılmıştır.

13. Açıklanan nedenlerle; somut olayda yaş temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği yönündeki çoğunluk görüşüne iştirak edilmemiştir.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>